

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande: Remiss av Delbetänkande Vissa förändringar i jaktlagstiftningen (SOU 2025:32)

Naturhistoriska riksmuseet (NRM) har beretts tillfälle att lämna yttrande till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet över den i rubriken angivna remissen.

Om Naturhistoriska riksmuseet

Naturhistoriska riksmuseet är ett forskande museum och en statlig myndighet vars verksamhet omfattar förvaltning, och tillgängliggörande av omfattande naturhistoriska samlingar samt bedriva forskning om universums, jordens och livets uppbyggnad och utveckling, biologiska mångfald, människans biologi samt miljö och landskap. Naturhistoriska riksmuseet ansvarar också för fyra nationella forskningsinfrastrukturer; NORDSIM-Vegacenter, CGI- Center of Genetic Identification, SBDI - Swedish Biodiversity Data Infrastructure (inkl. GBIF-Sweden) och CPG - Center of Paleogenetics (i samarbete med Stockholms Universitet).

Yttrande

Museets yttrande fokuserar på utredningens förslag i kapitel 1.4, 4.7, 4.5, och 7.2; i övriga delar av betänkande avstår museet från att yttra sig.

Synpunkter på kapitel 1.4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

NRM föreslår att myndigheten omfattas av lagtexten i förslaget om ändring i 18 kap 16 § i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I annat fall kan det komma att innebära svårigheter för museet att undvika att lämna ut uppgifter som kan gå att härleda till vapenägare. NRM föreslår ett tillägg i (2009:400) 18 kap 16 §, förslagsvis som punkt 5:

5. Naturhistoriska Riksmuseet för uppgift som hänför sig till uppdragstagare inom museets natur- och miljöövervakning.

Synpunkter på kapitel 4.7

- Naturhistoriska riksmuseet tillstyrker förslaget att ta bort myskoxe, älg och hjort från listan över statens vilt.
- Hela eller delar av myskoxe, älg och hjort skickas mycket sällan eller aldrig till Naturhistoriska riksmuseet. Förslaget kommer därför att ha en mycket liten påverkan på museets arbetsbelastning och hanteringskostnad för statens vilt.
- Naturhistoriska riksmuseet instämmer i att blåkråka, mellanspett, lunnefågel, vit stork och svart stork ska vara fortsatt listade som statens vilt. Vit stork är dock en art där NRM förutser stora administrativa kostnader vid en ökad populationsstorlek.
- Naturhistoriska riksmuseet konstaterar att alla fågelarter som är akut hotade enligt rödlistan 2020 är statens vilt utom pungmes och ortolansparv. Populationerna bedöms minska, i synnerhet ortolansparv som tidigare har haft en vid utbredning i Sverige. Om arterna får status som statens vilt så bedömer NRM att tillägget skulle ha en marginell påverkan på arbetsbelastningen och hanteringskostnaden för berörda myndigheter. Som referens kan nämnas att fynd av döda ortolansparvar och pungmesar endast har rapporterats tre gånger i Artportalen de senaste 25 åren.

Synpunkter på kapitel 4.5

Naturhistoriska riksmuseet tolkar den nuvarande lydelsen av 40 c § jaktförordningen (1987:905) och den föreslagna lydelsen av 9 a § jaktlagen som att djur som avlivas med stöd av denna paragraf tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen om djuret tillhör en art som är statens vilt.

Djur som dödas med stöd av ett skyddsjaktbeslut kan däremot tillfalla staten *eller* jakträttshavaren beroende på hur den beslutande myndigheten tolkar bestämmelserna och formulerar sitt beslut. Museets erfarenhet är att tolkningen och hanteringen av detta varierar mellan myndigheter.

Om beslut om skyddsjakt används när djur behöver avlivas av djurskyddsskäl kan det leda till en otydlighet och osäkerhet kring vem djuret tillfaller, om djuret i fråga tillhör en art som är listad i 33 § jaktförordningen. För Naturhistoriska riksmuseet skulle det i sin tur leda till en ökad osäkerhet kring vilka djur som får tas emot och införlivas i samlingarna samt ge en ökad kostnad för administration. Det kan även leda till att museets tillgång till vetenskapligt värdefulla föremål försämras. Vidare är museets uppfattning att ett djur som fälls i skyddsjakt inte omfattas av föreskriften om statens vilt (NFS 2019:5) även om det tillhör en art som är listad i 33 § jaktförordningen, vilket komplicerar administrationen och hanteringen av dessa djur ytterligare.

Naturhistoriska riksmuseet anser att det vore förenligt med 25 § jaktlagen att djur tillhörande de arter som är listade i 33 § jaktförordningen alltid tillfaller staten om de avlivas av djurskyddsskäl, oavsett vilket lagstöd som avlivningen grundats på.

Synpunkter på kapitel 7.2

Naturhistoriska riksmuseet har inga synpunkter på förslagen i detta avsnitt och ser inte heller att förslagen påverkar museets verksamhet. Dock vill museet särskilt lyfta fram följande.

I förslaget till ny lydelse av 47 § i jaktförordningen anges att länsstyrelsen ska ha möjlighet att meddela föreskrifter eller villkor för jakten på enskilt vatten. Detta är av största vikt för att kunna reglera slitage på naturen och beskattning av bestånd på lokal nivå och en absolut förutsättning för att ändringen av 47 § ska kunna gå att genomföra utan att naturvården blir lidande.

Övriga förslag

Naturhistoriska riksmuseet vill passa på att lyfta fram det förslag om en ändrad formulering av 25 § jaktlagen som Naturvårdsverket presenterade i sin översyn av statens vilt år 2014. Syftet är att ge 25 § en mer modern terminologi och tydliggöra att miljöövervakningens och viltövervakningens behov är legitima skäl för att arter ska kunna vara statens vilt.

Nuvarande lydelse	Förslag
25 § För att skydda utrotningshotade, sällsynta eller särskilt värdefulla djurarter och tillförsäkra vetenskapen och undervisningen djur av sådana arter får regeringen föreskriva att vilt som omhändertas, påträffas dött eller dödas skall tillfalla staten.	Förslag med ändringar markerade: 25 § För att skydda utrotningshotade, sällsynta eller särskilt värdefulla djurarter och tillförsäkra vetenskapen <i>forskningen, miljöövervakningen, viltövervakningen</i> och undervisningen djur av sådana arter får regeringen föreskriva att vilt som omhändertas, påträffas dött eller dödas ska tillfalla staten. Förslag efter ändringar: 25 § För att skydda hotade eller särskilt värdefulla djurarter och tillförsäkra forskningen, miljöövervakningen, viltövervakningen och undervisningen djur av sådana arter får regeringen föreskriva att vilt som omhändertas, påträffas dött eller dödas ska tillfalla staten.

Ärendets handläggning

I detta ärende har överintendenten Lisa Månsson beslutat. Föredragande har varit handläggare Susanne Wallgren, Enheten för samordning, utredning och förvaltning. I handläggningen har avdelningschef Pär Rådling, Avdelningen för verksamhetsstöd deltagit, enhetscheferna Tove Rosenblom, Enheten för miljöanalys och -forskning, Kjell Arne Johansson, Enheten för zoologi och Eric De Groat, Enheten för samordning, utredning och förvaltning, samt förste assistent Anna Lotsander, Enheten för zoologi, förste intendent Karl Ljungvall, Enheten för miljöanalys- och forskning och förste intendent Anja Carlsson, Enheten för populationsanalys och -övervakning, deltagit.

NATURHISTORISKA RIKSMUSEET

Lisa Månsson

Susanne Wallgren